

Evaluatie horecabeleid Langedijk – Tussenbalans

Inleiding

Het horecabeleid van de gemeente Langedijk is vastgesteld in 2012. In 2014 is het beleid op een aantal technische punten aangepast. Het horecabeleid is gericht op het faciliteren van horeca in de voorzieningencusters en linten in de dorpen en in Geesterambacht. In het beleid wordt gezocht naar een balans tussen een gezonde horecasector voor ondernemers, een goed woon- en leefklimaat voor inwoners en mogelijkheden voor paracommerciële activiteiten.

Aanleiding

Het Bestuursakkoord van het huidige college (mei 2018) heeft voor het horecabeleid als uitgangspunten: enerzijds meer ruimte voor de ondernemer om levendigheid en vermaak toe te voegen en anderzijds meer verantwoordelijkheid voor de ondernemer voor de relatie met de omgeving en het draagvlak. De komst van de Omgevingswet in 2021 en andere ontwikkelingen, zoals Langedijk Ontwikkelt met Water, maken een herijking van het horecabeleid noodzakelijk.

Vraagstelling

De vraag is in hoeverre het huidige horecabeleid aansluit bij de bestuurlijke, wettelijke en maatschappelijke ontwikkelingen. Bij de beantwoording van die vraag dient gekeken te worden naar de effecten van en het bestuurlijk en maatschappelijk draagvlak voor het huidige beleid. Hierbij dient de doeltreffendheid van alle specifieke onderdelen (geluid, terrassen, ruimtelijke spreiding, enz.) te worden geëvalueerd. Met het resultaat kan het horecabeleid worden aangepast.

Doelstelling

Doel van de evaluatie is om vast te stellen of en zo ja op welke onderdelen het geldende horecabeleid moet worden aangepast. Uit de evaluatie blijkt of het geldende beleid in zijn algemeenheid en per onderdeel nog aansluit bij de bestuurlijke visie op het horecabeleid en de wensen en behoeften van de overige partijen, inclusief de samenleving.

Proces

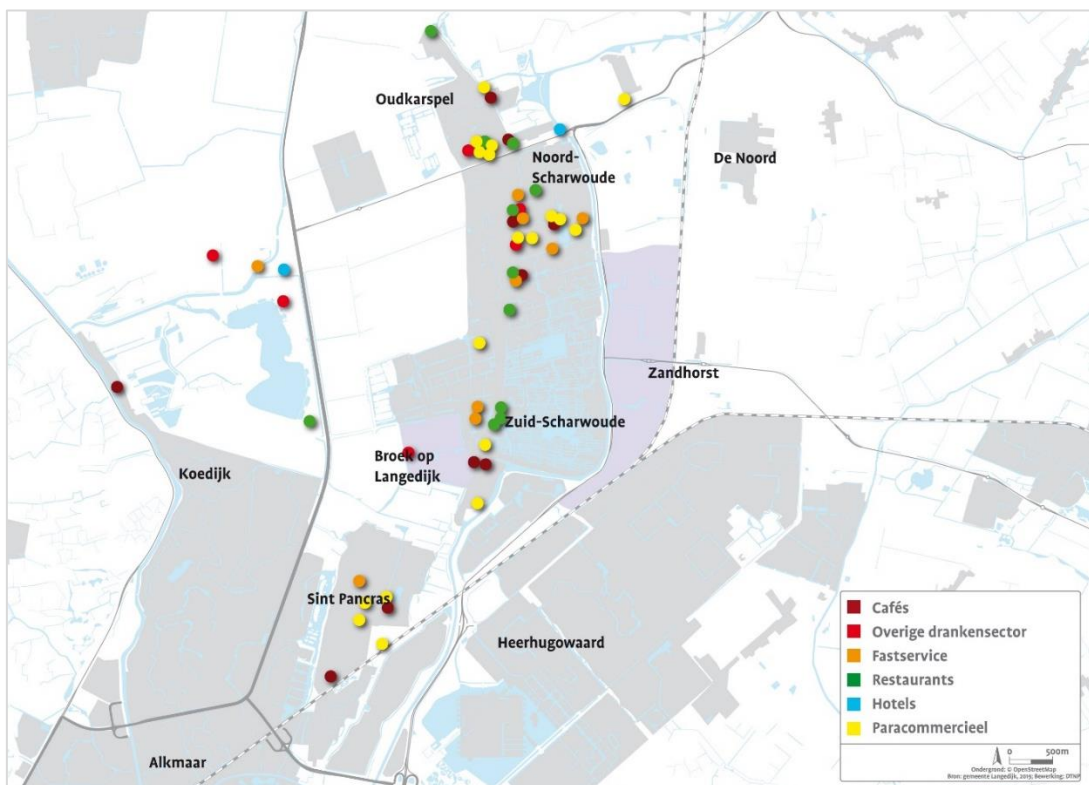
In lijn met de filosofie van de Omgevingsvisie vindt de evaluatie plaats in nauwe samenwerking met belanghebbenden in Langedijk. Gekozen is voor een proces in vijf stappen:

- a. Feiten en cijfers: 'weten waar we over praten'
- b. Inventariserende participatieronde: 'alles op tafel'
- c. Tussenbalans: knelpunten en kansen in beeld
- d. Oplossingsgerichte participatieronde: 'samen om de tafel'
- e. Afronding evaluatie: bouwstenen voor nieuw beleid

In deze notitie maken we, op basis van de stappen a en b de tussenbalans (c) op.

a. Feiten en cijfers: 'weten waar we over praten'

Als basis zijn actuele feiten en cijfers over de horeca in Langedijk en de regio op een rij gezet¹. Hierop kan tijdens het participatieproces worden teruggevallen (weten waar we over praten). Hieronder vatten we de belangrijkste punten samen.

- De horeca is verspreid over de verschillende dorpen van Langedijk, met name in het lint;
- Langedijk heeft ± 38 commerciële horecabedrijven en ± 18 para-commerciële aanbieders²;
- In de afgelopen 10 jaar zijn die aantallen en de ruimtelijke spreiding nauwelijks gewijzigd;
- Wel is het aantal cafés licht afgenomen en het aantal fastservicebedrijven³ licht toegenomen;
- Dit sluit aan op de landelijke trends in de horeca (afname cafés, groei fastservicesector);
- Het aantal horecabedrijven per 1.000 inwoners is vergelijkbaar met omliggende gemeenten (o.a. Heerhugowaard), de regionale centrumgemeente Alkmaar heeft een groter aanbod;
- Langedijk heeft relatief veel 'gemiddelde' gezinshuishoudens met kinderen, relatief minder jongeren en een-/tweepersoonshuishoudens (die gemiddeld meer horeca bezoeken);
- Door Internet, sociale media en landelijke wetgeving (alcohol 16/18+) wijzigt het gedrag van jongeren ('festivalisering', 'thuisdrinken') en overig horecagebruik (afhalen, bezorgen);
- Welvarende, ervaren consumenten vragen om beleving, variatie en kwaliteit en daarmee om relatief grote en risicovolle investeringen en professioneel ondernemerschap.

¹ Zie afzonderlijk document/presentatie DTNP, februari 2020.

² Bron: gemeente Langedijk, situatie oktober 2019.

³ Snackbar, lunchroom, ijssalon, etc.

b. Inventariserende participatieronde: 'alles op tafel'

In afzonderlijke bijeenkomsten met betrokkenen is geïnterviewd hoe de huidige ervaringen zijn met de horeca, welke knelpunten en kansen zij ervaren en wat dit eventueel betekent voor het huidige horecabeleid. Door groepen ondernemers, bewoners en verenigingen in deze ronde afzonderlijk te spreken, kon vrij gesproken worden en 'alles op tafel komen'. Van de afzonderlijke groeps gesprekken zijn gespreksverslagen gemaakt en beschikbaar. Hier vatten we per groep de belangrijkste aandachtspunten samen.

De volgende groeps gesprekken zijn gehouden:

• Horeca-ondernemers	13 februari	± 40 personen
• Verenigingen met para-commerciële horeca	13 februari	± 8 personen
• Inwoners en overige belangstellenden	11+18 februari	± 8 personen

Horeca-ondernemers

- Ondanks begrip is oneerlijke concurrentie vanuit verenigingen voor horeca een knelpunt;
- Indruk ondernemers: gebrek aan handhaving bij paracommercie (m.n. openingstijden);
- Groeiende hoeveelheid evenementen(dagen): openingstijden gelijktrekken met horeca;
- Evenementen in sporthallen (bijv. artiesten): afstemmen en communiceren met horeca;
- Deurstop 1.00 uur voor velen nu goed, problematisch bij rookverbod. Langer openblijven?;
- Wens: verruiming openingstijden terrassen (bij mooi weer); vgl. omliggende gemeenten;
- Wens: muziek op terras toestaan (NB hier gelden landelijke normen Activiteitenbesluit);
- Onduidelijkheid over terrasverwarming en BBQ's (NB beide zijn nu toegestaan);
- Toenemend autoverkeer in het lint is knelpunt (veiligheid, doorstroming, parkeren);
- Toenemende hoeveelheid woningen met parkeerdruk in het lint, knelpunt voor horeca;
- Behoeftte aan fietsenrekken om stallen op terrassen tegen te gaan.

Bij de horecaondernemers was tevens de vertegenwoordiger van Koninklijke Horeca Nederland aanwezig, die ook vanuit een bredere achtergrond en achterban inbreng heeft gegeven.

Verenigingen met para-commerciële horeca

- Zuurkoolcup: vergunningenbureaucratie en alcoholhandhaving als belemmerend ervaren;
- Gebrek aan subsidie van gemeente noodzaakt verenigingen tot paracommercie;
- Gebrek vrijwilligers/verenigingen onder druk, handhaving als extra belemmerend ervaren;
- Privéfeestjes vormen geen concurrentie voor horeca (andere doelgroep, vaak ouderen);
- Mededingingsparagraaf ontbreekt in APV Langedijk (APV Heerhugowaard heeft die wel);
- Zorg voor duidelijke en begrijpelijke regels voor paracommercie (matrix wat wel/niet mag?);
- Laat horeca en verenigingen er in overleg en in de geest van de regels uitkomen (pilot?);
- Aanvragen vergunningen sluitingstijd lastig/kostbaar: 1x per 5 jaar? Standaard verruiming?

Slechts 5 verenigingen zijn gekomen. Mogelijke verklaring is de grote druk op verenigingen en het gebrek aan tijd bij vrijwilligers(besturen). Dit vormt een knelpunt bij de participatie. De aanwezigen waarderen de mogelijkheid afzonderlijk als verenigingen inbreng te geven.

Inwoners en overige belangstellenden

- Buiten roken (geluid- en geuroverlast omwonenden), extra relevant na rookverbod (1 april);
- Deurstop 1.00 uur (gespreid naar huis) problematisch bij rookverbod. Langer openblijven?;
- Terrassen en openingstijden in relatie tot omwonenden (geluidoverlast, geuroverlast BBQ);
- Handhaving 'loop- en slooproutes' na sluitingstijd (autospiegels, etc.) [bijv. Roode Leeuw];
- Handhaving/oplossing grote hoeveelheid gestalde/liggende fietsen op straat [bijv. Karrewiel];
- Behoeftte aan zaalhuur met eigen drankjes/hapjes (halal, kleine beurs, etc.);
- Behoeftte aan horeca/uitgaansmogelijkheid voor 18- (toegang) en ouderen (betaalbaar);
- Harmonisatie met (ruim) beleid Heerhugowaard, is er straks nog ruimte voor 'eigen' beleid?

Ondanks de twee beschikbare data en oproepen via website, mails, voormalige dorpsplatforms, Langedijk Informeert en (goed gelezen) facebookberichten is de opkomst beperkt. Mogelijk is dit een aanwijzing dat horeca en gemeentelijk horecabeleid voor inwoners geen grote aandacht of knelpunten heeft. Aanwezigen waarderen het zorgvuldige evaluatieproces en de mogelijkheid afzonderlijk als bewoners inbreng te geven.

c. Tussenbalans: knelpunten en kansen in beeld

Afbakening evaluatie

In het kader van deze evaluatie is (nog) geen onderzoek/analyse uitgevoerd naar *feitelijk* functioneren en/of sterke/zwakke punten en kansen/bedreigingen van de horeca in Langedijk. De evaluatie richt zich op de opvattingen/ervaringen van betrokken stakeholders. Mede op basis van de uitkomsten (afwegingen) kan overwogen worden deze analyse toe te voegen als extra (tussen)stap in deze evaluatie.

Algemeen beeld

Desondanks beoordelen wij de huidige horeca in Langedijk als kwetsbaar. Het aanbod is relatief traditioneel en sluit maar beperkt aan op trends in de horeca. Opvolging, verkoop en economisch functioneren (investeren) is mogelijk bij veel bedrijven een knelpunt. De huidige en toekomstige vraag naar horeca verandert snel. Succesvolle concepten vragen om relatief grote investeringen en klantenstromen (kritische massa/schaalgrootte). Dit roept de vraag op hoe toekomstbestendig de huidige horeca en horecastructuur is.

Gevolgen coronacrisis

De inventarisatie vond kort voor de coronacrisis plaats. Vanaf half maart is de horeca gesloten en ligt het verenigingsleven stil. Kort voor de zomer startte beide weer, maar met veel beperkingen. Dit vraagt van alle betrokkenen op dit moment veel aandacht en inzet (maatregelen anderhalve meter samenleving). De gevolgen voor het functioneren en zelfs het voortbestaan van bedrijven en verenigingen op termijn zijn nog moeilijk te overzien.

Marktkansen en vestigingslocaties

Voor welke doelgroepen en in welke mate zijn er marktkansen in Langedijk? Vervolgens: welke locaties binnen Langedijk zijn daarvoor aantrekkelijk (te maken) als vestigingslocatie? Naast authenticiteit, sfeer, functiemenging en ruimtelijke kwaliteit zijn er in het Lint ook fysieke en verkeerskundige knelpunten en (potentiële) overlastsituaties. Op voorhand staat echter niet vast

dat locaties buiten het Lint meer kansen (kunnen) bieden. Dit hangt sterk af van de potentiële vraag en het kansrijke type horeca in Langedijk. De toenemende rol van horeca als onderdeel van de vrijetijdbesteding, demografische ontwikkelingen, woningbouw en Langedijk Ontwikkelt met Water bieden daarbij belangrijke kansen.

Horeca versus paracommercie

In 'magere' marktomstandigheden vormen para-commerciële activiteiten van verenigingen en overige aanbieders voor de horeca snel een bedreiging, zeker als deze (deels) gericht zijn op vergelijkbare doelgroepen en producten (samen aan de bar, snacks, bruiloften/partijen, etc.). Tegelijkertijd voelen verenigingen, buurthuizen, etc. de noodzaak hun afkalvende basis op te vijzelen met horeca-activiteiten. Het is de vraag of de visvijver in Langedijk niet overbevist wordt en of van betrokken partijen verwacht kan worden dat zij de 'schaarse visjes' in goed onderling overleg verdelen. Is er een goede verdeling mogelijk (ieder net te weinig?), wie krijgt wat, wie bewaakt dat?

De rol en verantwoordelijkheid van partijen

Of houden partijen elkaar met het gevecht om de 'schaarse visjes' nodeloos bij de keel? Staat de door de paracommercie afgeroomde omzet de innovatie of zelfs het voortbestaan van horecabedrijven in de weg? En hoe verhoudt 'verstrekking van dranken en spijzen' zich tot de doelstelling van verenigingen en zijn zij hier wel op toegerust? En sluit dit aan op gemeentelijke doelstellingen ten aanzien van economie, volksgezondheid en alcoholpreventie? Kan en wil de gemeente handhaven? Levert toezicht en handhaving, juist in een kleine gemeenschap als Langedijk, niet vooral teleurstellingen en ergernis bij alle betrokkenen op?

De jeugd en de toekomst?

Gesignaleerd wordt dat er voor jongeren (18-) weinig aanbod is. In de horeca zijn zij veelal niet welkom vanwege de moeilijke handhaving van het alcoholverbod en beperkte bestedingen. Ligt hier mogelijk een (onderscheidende) kans/rol voor verenigingen en/of dorpshuizen? En geldt dit ook voor senioren/ouderen als specifieke doelgroep? Zijn hiervoor wellicht ook gemeentelijke middelen beschikbaar? Kan een pilot helpen om dit in de praktijk te testen?

Rookverbod en openingstijden

Het verbod op rookruimtes in de horeca zal de druk op de openbare ruimte en omwonenden vergroten. In combinatie met het deurstopbeleid (na 1.00 uur niet meer naar binnen) vraagt dit om een nadere afweging. Moet de deurstop eraf? Wat is een goede sluitingstijd? Zijn er binnen het deurstopbeleid oplossingen denkbaar? Kan een pilot helpen om dit in de praktijk te testen?

Terrassen en openingstijden

In de (bedrijfsvoering van de) horeca spelen terrassen, al of niet met activiteiten en beleving (BBQ, houtvuur, muziek, etc.) een steeds grotere rol. Voor de omliggende woningen kan dit tot overlast leiden, die zich vaak toespitst op specifieke momenten (mooie lange zomeravonden, in het weekend). Wat zijn passende openingstijden voor terrassen? Zijn deze uniform toepasbaar of afhankelijk van de locatie/situatie? Kan een pilot helpen om dit in de praktijk te testen?

Volgende stap (D): oplossingsgerichte participatieronde, ‘samen om de tafel’

De volgende stap is om met stakeholders samen te zoeken naar mogelijke oplossingen en pilots voor knelpunten. In verband met de coronamaatregelen worden de groepsgesprekken vervangen door een interactieve projectwebsite. Alle betrokkenen kunnen kennis nemen van de evaluatie tot nu toe en per onderwerp reageren. Men kan ook op elkaar reageren ('samen om de tafel'). De website blijft twee weken 'open' zodat iedereen de tijd heeft te reageren op een tijdstip dat hem of haar uitkomt. Daarna kunnen reacties nog steeds worden 'teruggelezen'. Op basis van alle inbreng maakt DTNP de balans op en worden conclusies getrokken als bouwstenen voor nieuw horecabeleid (stap e).